

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.411.003.01.2015

D/15/502

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	D/15/502 - Stosowanie przez administrację publiczną instrumentów prawnych zabezpieczających interesy społeczne w procesie lokalizacji elektrowni wiatrowych
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
<i>Kontroler</i>	Marek Dudek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 93436 z dnia 7 maja 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Urząd Miejski w Białej
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Edward Plicko, Burmistrz ¹ (dowód: akta kontroli str. 3-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena ogólna

Organy Gminy Biała prowadziły prace planistyczne w przedmiocie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz związanych z tym prognozami i ocenami oddziaływania na środowisko, których zakres obejmował m.in. lokalizację lądowych elektrowni wiatrowych. Terminowo i w pełnym zakresie uzyskiwano opinie oraz dokonywano uzgodnień z organami i instytucjami oceniającymi przedkładane projekty dokumentów planistycznych. W trzech miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego przewidziano lokalizacje lądowych elektrowni wiatrowych na gruntach o pow. 1 880 ha, tj. 9,6% powierzchni Gminy.

Organy Gminy umożliwiały mieszkańcom wyrażanie opinii i stanowisk na każdym etapie procedowania zagadnień związanych z ustaleniem w dokumentach planistycznych terenów, na których przewidywano możliwość lokalizacji elektrowni wytwarzających energię elektryczną przy pomocy generatorów (turbin) wiatrowych, jednak zainteresowanie społeczeństwa udziałem w tej formie aktywności było znikome. Ponadto Wojewoda Opolski nie stwierdził niezgodności podjętych uchwał w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z przepisami prawa i po 30 dniach od ich opublikowania w wojewódzkim dzienniku urzędowym³, stały się one prawem miejscowym.

Zainteresowanie w zakresie lokalizacji w Gminie elektrowni wiatrowych uwidoczniło się dopiero w lipcu 2012 r., tj. po uchwaleniu w listopadzie 2010 r. trzech miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego⁴, w których przewidziano

¹ W okresie od 18 listopada 2002 r. do 8 grudnia 2014 r. funkcję burmistrza Gminy Biała pełnił Arnold Hinderla.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen częściowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny częściowej według proponowanej skali byłoby niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, należy zastosować ocenę opisową.

³ Dotyczy trzech miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego opublikowanych w Dz. Urz. Woj. Opolskiego: Nr 159, poz. 1897, Nr 160 poz. 1900 i Nr 161 poz. 1907.

⁴ Dalej: MPZP.

lokalizację farm wiatrowych⁵. Zainteresowani mieszkańcy Gminy, po bezskutecznym wezwaniu Rady Miejskiej do usunięcia istniejących (według opinii wnioskodawców), wad prawnych w podjętych uchwałach, złożyli do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu skargi na wszystkie te uchwały. Do dnia kontroli NIK, sąd administracyjny oddalił skargę na jedną z uchwał⁶, natomiast pozostałe dwie są w dalszym ciągu rozpoznawane.

Do dnia zakończenia kontroli na terenie Gminy, żaden potencjalny inwestor nie wystąpił do organów samorządu gminnego z wnioskiem zmierzającym do budowy lądowej elektrowni wiatrowej na ustalonych w MPZP terenach przewidzianych dla takich obiektów.

Gmina zawarła z podmiotami posiadającym odpowiednie przygotowanie i doświadczenie zawodowe, umowy na sporządzenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz trzech MPZP (w tym ich zmiany), które skutecznie zabezpieczyły jej interesy. Finansowanie opracowań planistycznych Gminy zrealizowano w całości środkami własnymi budżetu tej jednostki samorządu terytorialnego.

W związku z przyjętymi w dokumentacji planistycznej rozwiązaniami umożliwiającymi lokalizację lądowych elektrowni wiatrowych, w Gminie do zakończenia czynności kontrolnych nie wystąpiły zmiany wartości nieruchomości.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Ocena uzyskiwania opinii i uzgodnień wymaganych przy lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz ocena procedur podejmowania uchwał dotyczących lokalizacji tych inwestycji ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia udziału społeczeństwa w tych procesach

Opis stanu faktycznego

1. W badanym okresie (2008-2015) Rada Miejska podjęła dwie uchwały o przystąpieniu do sporządzania zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla całej Gminy Biała⁷:

- w dniu 11 kwietnia 2007 r. nr V/58/07 (projekt z 2007 r.),
- w dniu 26 kwietnia 2012 r. nr XIII.165.2012 (projekt z 2012 r.).

Były burmistrz wyjaśnił, że: *Występując z propozycją zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczących możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych w Gminie Biała, wspólnie z radnymi, kierowałem się możliwym do uzyskania interesem gminy w postaci podatków, możliwością pozyskiwania dodatkowych przychodów przez mieszkańców z tytułu dzierżaw gruntów pod obiekty elektrowni wiatrowych, możliwością zatrudnienia mieszkańców Gminy, zachowując jednocześnie walory środowiska naturalnego.*

Informacje o podjęciu powyższych uchwał zgodne z wzorem ogłoszenia/obwieszczenia ustalonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium

⁵ Uchwały Rady Miejskiej z dnia 5 listopada 2010 r. nr XXXVII/409/2010, XXXVII/410/2010 i XXXVII/409/2010 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów lokalizacji farmy wiatrowej odpowiednio na gruntach: Krobosz-Gostomia - Solec, Biała i Olbrachcice oraz Browiniec Polski – Rostkowice - Wilków.

⁶ Wyrok z dnia 31 stycznia 2013 r. po rozpoznaniu skargi na uchwałę XXXVII/411/2010 w sprawie uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów lokalizacji farmy wiatrowej na gruntach wsi Browiniec Polski-Rostkowice-Wilków.

⁷ Dalej SUIKZP, które obejmowało obszar całej Gminy Biała, tj. 19 480 ha.

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy⁸, zostały opublikowane w prasie miejscowej (Nowa Trybuna Opolska⁹), przez obwieszczenie oraz w sposób zwyczajowo w Gminie przyjęty (m.in. na tablicach ogłoszeń w Urzędzie, przed budynkiem Urzędu i w sołectwach Gminy za pośrednictwem sołtysów, przez publikację bieżących informacji na stronie promocyjnej Urzędu i w BIP, udział sołtysów w sesjach Rady Miejskiej¹⁰). Taki sposób informowania społeczeństwa o działaniach władzy lokalnej, w tym związanym ze zmianą SUIKZP, umożliwiał zapoznanie się mieszkańców z treścią podjętych przez Radę Miejską uchwał.

O podjęciu przez Radę Miejską uchwał o przystąpieniu do sporządzania zmian w SUIKZP, burmistrz powiadomił na piśmie, zgodnie z wzorem ustalonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia w sprawie projektu studium, organy upoważnione do uzgadniania i opiniowania SUIKZP wskazane w art. 11 pkt 6 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym¹¹. Na tym etapie postępowania planistycznego nie wypłynęły wnioski, skargi lub uwagi dotyczące lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Były burmistrz wyjaśnił m.in., że *Decyzja dotycząca zmiany „Studium i kierunki zagospodarowania przestrzennego”, została podjęta przez Radę Miejską w wyniku zapotrzebowania, jakie wynikało z wcześniej zawartych umów, między właścicielami gruntów (rolnicy) a inwestorem planującym budowę turbin wiatrowych. ... działania władz gminnych, były wtórne do decyzji stron bezpośrednio zainteresowanych. Procedura tworzenia i uchwalania przebiegała zgodnie z obowiązującymi wówczas przepisami prawa. Na żadnym z etapów procedowania dokumentu nie wystąpiły znamiona sprzeciwu, czy to ustnego, czy pisemnego, pomimo pisemnego powiadomienia mieszkańców o możliwości wnoszenia uwag.*

(dowód: akta kontroli str. 201-204, 472-477, 538-554, 705-804, 915-918, 1056-1059)

2. Opracowanie projektów SUIKZP z 2007 r. i 2012 r. burmistrz zlecił podmiotowi zewnętrznemu z Opola. Zlecenie obejmowało również sporządzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaganej przy projekcie z 2012 r.¹²

Gminna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna pozytywnie zaopiniowała projekt SUIKZP z 2007 r. na posiedzeniu w dniu 14 stycznia 2008 r. proponując uwzględnienie w dalszej fazie prac planistycznych m.in. dopuszczenie energetyki wiatrowej, w tym uzależnienie od udokumentowania odpowiednich warunków nawietrzania oraz określenie rejonów ewentualnej lokalizacji term wiatrowych, stosunkowo najmniej kolidujące z krajobrazem. Uwagi te zostały uwzględnione.

Projekt z 2012 r. wymieniona Komisja, zaopiniowała pozytywnie w dniu 3 kwietnia 2013 r. (uwag lub wniosków związanych z elektrowniami wiatrowymi nie sformułowano).

Na tym etapie postępowania planistycznego dotyczącego SUIKZP z 2007 r. złożono łącznie 37 wniosków (przez mieszkańców i potencjalnego inwestora), z tego jeden dotyczył możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych na gruntach wsi: Kolnowice, Miłowice, Laskowiec, Krobusz, Nowa Wieś Prudnicka, Mokra i Gostomi. Został on

⁸ Dz. U. Nr 118, poz. 1233 dalej: rozporządzenie w sprawie projektu studium.

⁹ Nowa Trybuna Opolska z 11 maja 2007 r. oraz zmiana SUIKZP w 2012 r. – 20 czerwca 2012 r. i 2 lipca 2012 r., a także ponownie w dniach 14-15 września 2013 r. na skutek złożonych uwag po wyłożeniu projektu zmiany SUIKZP do publicznego wglądu.

¹⁰ W dokumentacji formalno-prawnej odnotowano m.in., że obwieszczenie i ogłoszenie wywieszono 11 maja 2007 r., a zmianę SUIKZP w 2012 r. – 20 czerwca 2012 r. oraz powtórnie w dniu 13 września 2013 r. Przeprowadzone oględziny w wybranych przez kontrolera 12 (spośród 30) sołectwach Gminy, wykazały, że we wszystkich zlokalizowane były tablice informacyjne, na których możliwe było wywieszanie informacji, ogłoszeń, obwieszczeń w sposób umożliwiający zapoznanie się z ich treścią.

¹¹ Dz. U. z 2015 r., poz. 199 ze zm., dalej: ustawa o planowaniu.

¹² W okresie sporządzania projektu zmiany SUIKZP z 2007 r. i jego uchwalania, postępowanie było wszczęte i prowadzone na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 ze zm.) i nie sporządzano strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Było to zgodne z dyspozycją art. 153 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.), dalej: ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku.

uwzględniony w części, gdyż dopuszczono lokalizację elektrowni wiatrowych na terenie niektórych miejscowości Gminy, wyznaczając obszary, na których można lokalizować farmy elektrowni wiatrowych. Powołany wniosek złożył potencjalny inwestor w dniu 3 kwietnia 2008 r., a jego zasadność została potwierdzona na wspólnym posiedzeniu Stałych Komisji Rady Miejskiej z dnia 24 kwietnia 2008 r.¹³

W przypadku zmiany SUIKZP w 2012 r. łącznie złożono 25 wniosków, z których żaden nie był związany z lokalizacją elektrowni wiatrowych.

Wykazy wniosków złożonych do projektów SUIKZP udokumentowano zgodnie z wzorem nr 3 do rozporządzenia w sprawie projektu stadium.

(dowód: akta kontroli str. 201-204, 472-477, 705-804, 915-918)

3. Burmistrz, zgodnie z art. 11 pkt 6 ustawy o planowaniu wystąpił do zarządu województwa i wojewody o uzgodnienie projektów SUIKZP oraz do innych organów i jednostek o opinie dotyczące przyjętych rozwiązań¹⁴. I tak:

- projekt z 2007 r. – do 29 organów i jednostek, w tym do Wydziału Środowiska i Rolnictwa Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego,
- projekt z 2012 r. – do 23 organów i jednostek, w tym do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska¹⁵ oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Odnosnie projektu z 2007 r. opinia RDOŚ nie była wymagana¹⁶, natomiast Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny uwag nie wniósł. Wojewódzki Konserwator Przyrody uzgodnił projekt pozytywnie z następującą uwagą, aby po słowach: *Terenem preferowanym do ewentualnej lokalizacji farm wiatrowych jest południowa część gminy, w obrębie Płaskowyzu Głubczyckiego dodać zapis: poza dolinami rzecznyymi i terenami bezpośrednio do nich przyległymi.* Uwaga została uwzględniona. Innych uwag nie zgłoszono.

W przypadku projektu z 2012 r. RDOŚ negatywnie zaopiniował prognozę oddziaływania na środowisko zmiany SUIKZP. W opinii z 15 maja 2013 r. wskazano na braki dotyczące m.in. oceny zgodności dokumentu z planem zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego oraz celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym, rozbieżnościami dotyczącymi mocy planowanej farmy wiatrowej, zależnościami lokalizacji farmy wiatrowej od wykonania monitoringów środowiskowych, objęcia ochroną rezerwatów Nagłów i Chrzelice oraz liczby rezerwatów. Po wprowadzeniu stosownych zmian aneksem do prognozy oddziaływania na środowisko w projekcie z 2012 r. wraz ze strategiczną prognozą oddziaływania na środowisko, RDOŚ zaopiniował projekt SUIKZP pozytywnie (opinia z 27 czerwca 2013 r.). Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny i Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydał opinie pozytywne (odpowiednio 6 oraz 14 maja 2013 r.). Opiniując pozytywnie projekt, wójt Gminy Lubrza wniósł uwagi m.in. w zakresie wyznaczenia stref ochronnych, uzupełnienia zapisów o potrzebę uwzględnienia w lokalizacji elektrowni wiatrowych skumulowanego oddziaływania oraz usytuowania zalesień i zadrzewień w odległości 235 m od planowanych elektrowni wiatrowych na obszarze gminy Lubrza. Gminna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna zaopiniowała projekt pozytywnie zalecając przeanalizowanie: przyjętych restrykcyjnych kryteriów lokalizacji małych biogazowni, lokalizacji gminnej zbiornicy odpadów oraz przewidzianych do eksploatacji odkrywkowej złóż, a także określanie dla nich warunków eksploatacji – uwagi te zostały uwzględnione w całości.

¹³ W posiedzeniu uczestniczył m.in. burmistrz, projektant SUIKZP i przedstawiciel wnioskodawcy.

¹⁴ Pisma o opinie i uzgodnienia wysłano do wszystkich wskazanych w art. 11 pkt 6 ustawy o planowaniu uprawnionych organów i instytucji.

¹⁵ Dalej: RDOŚ

¹⁶ Postępowanie wszczęte i prowadzone było na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska.

(dowód: akta kontroli str. 201-204, 219-223, 472-477, 705-744, 745-804, 915-918)

4. Burmistrz ogłosił w formie obwieszczenia, w prasie miejscowej i w sposób zwyczajowo przyjęty w Gminie¹⁷ w zakresie wskazanym w załączniku nr 5 do rozporządzenia w sprawie projektu studium i na zasadach ustalonych w art. 11 pkt 10 ustawy o planowaniu wyłożenie projektów SUIKZP z 2007 r. i 2012 r.

Kontrola, którą objęta m.in. formę, przebieg dyskusji oraz rozstrzygnięcia po wyłożeniu projektów SUIKZP wykazała, że w odniesieniu do:

- projektu z 2007 r. – z dyskusji sporządzono protokół w dniu 19 września 2008 r., w którym odnotowano m.in., że: wzięło w niej udział łącznie pięć osób: projektant zmiany studium, dwóch przedstawicieli Gminy oraz dwóch przedstawicieli potencjalnego inwestora¹⁸, które omawiały m.in. możliwość powiększenia terenów wskazanych w projekcie studium na lokalizację farm wiatrowych w kierunku zachodnim (m.in. grunty miasta Biała). W ustaleniach z tej dyskusji wskazano, że należy dopuścić nieznaczne powiększenie terenów przeznaczonych pod lokalizację elektrowni wiatrowych na gruntach wsi Olbrachcice, Krobusz i miasta Biała (po wschodniej stronie obwodnicy). Burmistrz w pisemnym rozstrzygnięciu wydanym w dniu 7 listopada 2008 r. dotyczącym jednej uwagi (w okresie wyłożenia projektu wpłynęła tylko jedna wskazana w protokole z dyskusji i dotyczyła poszerzenia obszarów, na których mogą być lokalizowane elektrownie wiatrowe) oświadczył, że uwagę rozpatrzył pozytywnie uzasadniając powyższe występowaniem na wnioskowanych obszarach niskich walorów przyrodniczych. Wskazał też, że obszary te nie są objęte żadną formą ochrony, ani też do takiej ochrony nie są proponowane, a zmiana projektu studium dopuszcza powiększenie obszarów wyznaczonych na lokalizację elektrowni wiatrowych oraz nie narusza polityki przestrzennej Gminy;

- projektu z 2012 r.:

a. w dniu 22 lipca 2013 r. odbyła się dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie zmiany SUIKZP rozwiązaniami, w protokole odnotowano, że uczestniczył w niej jedynie przedstawiciel Urzędu i autor projektu zmian SUIKZP (w dyskusji nie uczestniczyła żadna inna osoba). Do Urzędu wpłynęły uwagi od 13 osób, w których m.in. wskazano na niedostateczne poinformowanie mieszkańców o trwającej procedurze zmiany SUIKZP. Spośród tych uwag burmistrz nie uwzględnił w całości uwag złożonych przez dwanaście osób, które dotyczyły tych samych zagadnień (tj. odległości pomiędzy farmami wiatrowymi 10-15 km, uwzględnienia przy lokalizacji elektrowni wiatrowych klasy bonitacyjnej gruntów i sprzeczności lokalizacji elektrowni wiatrowych z opinią Ministerstwa Zdrowia). Jedna uwaga dotyczyła uwzględnienia dodatkowych terenów przeznaczonych na lokalizację elektrowni wiatrowych, którą burmistrz uwzględnił w części dotyczącej dodatkowych terenów dla lokalizacji elektrowni wiatrowych;

b. w związku z uwagami mieszkańców Gminy złożonymi po okresie wyłożenia do publicznego wglądu projektu SUIKZP w zakresie ograniczenia informacji w sołectwach w sposób zwyczajowo przyjęty w Gminie (tj. braku ogłoszeń na tablicach ogłoszeń w sołectwach Gminy), burmistrz podjął decyzję o powtórzeniu procedury związanej z projektem z 2012 r. (od zawiadomienia o podjęciu uchwały do przystąpienia do zmiany SUIKZP). Były burmistrz wyjaśnił, że: *W związku z uwagami mieszkańców Gminy wskazującymi na możliwość*

¹⁷ Projekt z 2007 r. – Nowa Trybuna Opolska z 7 sierpnia 2008 r. oraz zmiana SUIKZP w 2012 r. – 5 lipca 2013 r., tablice ogłoszeń przed Urzędem, w Rynku w Białej oraz, w przypadku projektu z 2012 r., strona internetowa BIP (w odniesieniu do projektu z 2007 r. nie było obowiązku zamieszczenia takiej informacji na takich stronach internetowych). Ponadto, w związku z powtórzeniem procedury o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium w 2012 r. wynikającej z uwag 12 mieszkańców o ograniczeniu przekazania informacji w formie obwieszczeń-ogłoszeń w sposób zwyczajowo przyjęty w Gminie – ponownie w Nowej Trybunie Opolskiej w 16 czerwca 2014 r. oraz w dniu 13 czerwca 2014 r. na tablicy ogłoszeń Urzędu i w sołectwach Gminy (za pośrednictwem sołtysów) oraz na stronach BIP.

¹⁸ Mieszkańcy Gminy pomimo ogłoszeń i obwieszczeń praktycznie nie uczestniczyli w procedurze planistycznej, nie wpłynęły żadne uwagi i opinie od społeczeństwa. Jedną uwagę złożył potencjalny inwestor farmy wiatrowej.

ograniczonej informacji o wyłożeniu projektu studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego, którego procedurę rozpoczęto w 2007 r. po konsultacjach z radnymi i pracownikami Urzędu prowadzącymi sprawę zagospodarowania przestrzennego, podjąłem decyzję o powtórzeniu całej procedury związanej z przystąpieniem do jego sporządzania (od ogłoszenia o przystąpieniu do sporządzania do rozpatrywania uwag i wniosków po wyłożeniu projektu do publicznego wglądu). W protokole z dyskusji publicznej nad przyjętymi w projekcie zmiany SUIKZP Gminy z dnia 18 lipca 2014 r. odnotowano, że obecny był autor projektu zmiany SUIKZP oraz przedstawiciel burmistrza (inspektor ds. planowania przestrzennego), a w dyskusji publicznej nie wzięła udziału żadna zainteresowana strona¹⁹. W dniu 28 sierpnia 2014 r. burmistrz w rozstrzygnięciu oświadczył, że w trakcie wyłożenia projektu z 2012 r. i dyskusji publicznej, która odbyła się 18 lipca 2014 r., a także w terminie 24 dni od dnia zakończenia okresu wyłożenia projektu SUIKZP do publicznego wglądu, nie wpłynęła żadna uwaga, w związku z czym rozpatrzenie było bezprzedmiotowe.

Były burmistrz wyjaśnił, że: *Zmiana w studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego, którego procedurę rozpoczęto w 2007 r. po jego wyłożeniu do publicznego wglądu i rozstrzygnięciu burmistrza przyjmującym uwagę potencjalnego inwestora, dotyczyła nieznacznego powiększenia obszarów wyznaczonych na lokalizację elektrowni wiatrowych, na których występują niskie walory przyrodnicze, nie są one objęte żadną formą ochrony, ani też do takiej ochrony nie są proponowane. Uznałem, że zmiana projektu studium na tym etapie jest nieznaczna i dopuszcza powiększenie obszarów wyznaczonych na lokalizację elektrowni wiatrowych, a także nie narusza polityki przestrzennej Gminy. Po przyjęciu przez Radę Miejską tego studium, w Gminie nie realizowano żadnych inwestycji związanych z obiektami elektrowni wiatrowych.*

(dowód: akta kontroli str. 201-204, 705-744, 745-804, 1056)

5. W okresie objętym kontrolą Rada Miejska uchwaliła następujące SUIKZP:

- z 2007 r. – uchwała nr XX/235/08 w dniu 28 listopada 2008 r., do której załączniki stanowiły: tekst studium (załącznik nr 1), rysunek (załącznik nr 2) oraz rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag (załącznik nr 3), w którym stwierdzono, że wpłynęła jedna uwaga dotycząca *nieznacznego powiększenia obszaru wskazanego w zmiennie studium pod lokalizację elektrowni wiatrowych*, uwzględniona przez burmistrza, w związku z powyższym rozstrzygnięcie Rady w tym zakresie staje się bezprzedmiotowe,
- z 2012 r. – uchwała nr XXXIII380.2014 w dniu 24 października 2014 r., do której również załączniki stanowiły: tekst studium, rysunek oraz rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag (po okresie wyłożenia projektu do publicznego wglądu). W rozstrzygnięciu tym Rada odrzuciła dwanaście uwag, których treść była analogiczna oraz jedną uwagę w części dotyczącej dodatkowych terenów przeznaczonych na lokalizację elektrowni wiatrowych oraz wyznaczenia stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, merytorycznie uzasadniając swoje stanowisko.

Uchwały zostały przedstawione na zasadach wskazanych w art. 12 ustawy o planowaniu wojewodzie, który nie stwierdził niezgodności uchwał z przepisami prawa.

(dowód: akta kontroli str. 201-204, 705-744, 745-804, 915-918)

6. W badanym okresie Rada Miejska w Białej podjęła sześć uchwał w sprawie przystąpienia do sporządzania MPZP związanych m.in. z ustaleniem terenów, które

¹⁹ Lista osób zapoznających się z projektem zmiany studium w trakcie jego wyłożenia do publicznego wglądu nie zawierała żadnego wpisu-nazwiska osoby zapoznającej się z projektem (mieszkańcy nie uczestniczyli w tym etapie procedury).

można przeznaczyć na lokalizację obiektów energetyki wiatrowej, spośród których trzy uchwały podjęte 24 lutego 2009 r.²⁰ dotyczyły ustalenia terenów na takie lokalizacje, a trzy następne podjęte 15 listopada 2013 r.²¹ – zmian w poprzednich MPZP (ograniczone do zmian w zakresie wysokości stawek procentowych służących do naliczenia opłaty planistycznej).

W Urzędzie brak było dokumentacji formalno-prawnej związanej z uchwałami Rady Miejskiej podjętymi w dniu 5 listopada 2010 r. nr XXXVII409/2010 i XXXVII410/2010, które dotyczyły uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, odpowiednio dla wsi Krobusz - Gostomia - Solec oraz miasta Biała i wsi Olbrachcice.

Brak ww. dokumentacji spowodowany był ich przekazaniem przez Gminę do sądu administracyjnego w związku z prowadzonym od sierpnia 2012 r. postępowaniem skargowym.

Analizę dokumentacji związanej z przystąpieniem i uchwaleniem MPZP lokalizacji farmy wiatrowej przeprowadzono w odniesieniu do czterech (spośród sześciu) postępowań dotyczących następujących uchwał Rady Miejskiej w Białej, tj.:

- nr XXII/263/2009 z dnia 24 lutego 2009 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów lokalizacji farmy wiatrowej na gruntach wsi Browiniec Polski – Rostkowice - Wilków, dalej: przystąpienie do sporządzenia MPZP w 2009 r.,
- nr XXVII.307.2013, nr XXVII.308.2013 i nr XXVII.309.2013 z dnia 15 listopada 2013 r. – w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów lokalizacji farmy wiatrowej na gruntach odpowiednio wsi Browiniec Polski – Rostkowice - Wilków, wsi Krobusz - Gostomia - Solec oraz miasta Biała i wsi Olbrachcice, postępowania prowadzone były równolegle i we wszystkich przypadkach podejmowano takie same (i w tym samym czasie) kolejne czynności, w związku z powyższym opisane poniżej ustalenia w tym zakresie dotyczą wszystkich trzech postępowań, dalej: przystąpienie do sporządzania MPZP w 2013 r.,
- nr XXXVII/411/2010 z dnia 5 listopada 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów lokalizacji farmy wiatrowej na gruntach wsi Browiniec Polski - Rostkowice - Wilków, dalej: projekt MPZP z 2010 r.,
- nr XXXII.360.2014, nr XXXII.361.2014, nr XXXII.362.2014 z dnia 12 września 2014 r. zmieniające uchwały w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów lokalizacji farmy wiatrowej na gruntach odpowiednio wsi Krobusz - Gostomia - Solec, miasta Biała i wsi Olbrachcice oraz wsi Browiniec Polski - Rostkowice - Wilków, postępowania prowadzone były równolegle i podejmowano we wszystkich przypadkach takie same (i w tym samym czasie) kolejne czynności, w związku z powyższym opisane poniżej ustalenia w tym zakresie dotyczą wszystkich trzech postępowań, dalej: projekt zmian MPZP z 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 75, 205-216, 224-241, 315-333, 486-510, 511-537, 915-918)

²⁰ Uchwały z dnia 24 lutego 2009 r. nr XXII/261/2009, nr XXII/262/2009 i nr XXII/263/2009 – dotyczące przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów lokalizacji farmy wiatrowej na gruntach odpowiednio wsi Krobusz - Gostomia - Solec, miasta Biała i wsi Olbrachcice oraz wsi Browiniec Polski - Rostkowice - Wilków.

²¹ Uchwały z dnia 15 listopada 2013 r. nr XXVII.307.2013, nr XXVII.308.2013 i nr XXVII.309.2013 – dotyczące przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów lokalizacji farmy wiatrowej na gruntach odpowiednio wsi Browiniec Polski - Rostkowice - Wilków, wsi Krobusz - Gostomia - Solec oraz miasta Biała i wsi Olbrachcice. Uchwały w takim zakresie Rada Miejska podjęła ponownie w związku z rozstrzygnięciami nadzorczymi wojewody z dnia 5 listopada 2013 r. stwierdzającymi nieważność uchwał w tym zakresie (unieważnione zostały uchwały z dnia 27 września 2013 r. nr: XXVI.293/2013, XXVI.294/2013 i XXVI.295/2013, a główną przyczyną unieważnienia był brak do tych uchwał załącznika graficznego przedstawiającego granice obszaru objętego projektem zmiany planu).

6.1. Przystąpienie do sporządzania zmian MPZP w 2009 r.

W uchwale z dnia 24 lutego 2009 r. nr XXII/263/2009 dotyczącej przystąpienia do sporządzenia MPZP terenów lokalizacji farmy wiatrowej na gruntach wsi Browiniec Polski-Rostkowice-Wilków²² wskazano m.in. zakres prac planistycznych, w tym obejmujący określenie przeznaczenia terenów, zasady ochrony środowiska przyrodniczego, przyrody i krajobrazu kulturowego, zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, parametry i wskaźniki kształtowania obiektów budowlanych, zasady i warunki scalania oraz podziału nieruchomości. Przed podjęciem uchwały, burmistrz, na zasadach wskazanych w art. 14 ust. 5 ustawy o *planowaniu*, wykonał w dniu 26 stycznia 2009 r. analizy dotyczące zasadności przystąpienia do sporządzania MPZP oraz stopnia zgodności przewidywanych rozwiązań z SUiKZP, a także przygotował materiały geodezyjne.

O podjęciu uchwały burmistrz zawiadomił mieszkańców Gminy poprzez:

- obwieszczenie zamieszczone w prasie lokalnej (Nowa Trybuna Opolska z dnia 5-6 września 2009 r.),
- wywieszenie ogłoszenia na tablicach ogłoszeń w Urzędzie i na zewnątrz Urzędu (w dniu 3 września 2009 r.) oraz za pośrednictwami sołtysów (od 4-8 września 2009 r.) w miejscowościach objętych uchwałą inicjującą prace planistyczne związane z MPZP,
- na stronach internetowych BIP (od 2 września 2009 r.).

Ogłoszenie prasowe i obwieszczenia o przystąpieniu do sporządzania MPZP, zawierało informacje wskazane we wzorze określonym w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie *wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego*²³.

Sposób i termin poinformowania mieszkańców Gminy o przystąpieniu do sporządzania MPZP, zapewniał możliwość zapoznania się wszystkich zainteresowanych z informacjami o formie, miejscu i terminie składania wniosków.

Na tym etapie postępowania planistycznego został złożony jeden wniosek (w dniu 6 października 2009 r.) potencjalnego inwestora, który dotyczył wysokości wieży ze śmigłem (160 m +/- 5%), mocy turbiny elektrowni wiatrowej (do 3,3 MW) oraz liczby elektrowni wiatrowych (15 szt.). Wniosek ten został uwzględniony w rozstrzygnięciu burmistrza z dnia 20 października 2009 r.

Na tym etapie postępowania planistycznego nie wystąpiły protesty społeczne, jak też nie były składane skargi lub uwagi dotyczące lokalizacji elektrowni wiatrowych.

(dowód: akta kontroli str. 205-206, 224-226, 342-360, 915-918)

6.2. Przystąpienie do sporządzania MPZP w 2013 r. w zakresie zmiany stawek procentowych do naliczenia opłaty planistycznej.

W uchwałach z dnia 15 listopada 2013 r. nr XXVII.307.2013, nr XXVII.308.2013 i nr XXVII.309.2013 dotyczących przystąpienia do sporządzenia zmiany MPZP terenów lokalizacji farm wiatrowych na gruntach odpowiednio wsi Browiniec Polski - Rostkowice - Wilków, Krobusz - Gostomia - Solec oraz miasta Biała i wsi Olbrachcice²⁴ wskazano m.in. zakres prac planistycznych, obejmujący zmiany stawek procentowych, na podstawie których ustala się opłatę pobieraną przez burmistrza w przypadku wzrostu wartości nieruchomości, w związku z uchwaleniem lub zmianą MPZP. Przed podjęciem uchwały, burmistrz na zasadach wskazanych w art. 14 ust. 5 ustawy o *planowaniu*, wykonał w dniu 12 listopada 2013 r. analizy dotyczące zasadności przystąpienia do sporządzania zmian MPZP, stopnia

²² Do uchwały, zgodnie z art. 14 ust. 2 ustawy o *planowaniu*, dołączono załącznik graficzny.

²³ Dz. U. Nr 164, poz. 1587, dalej: rozporządzenie w sprawie MPZP.

²⁴ Do wymienionych uchwał, zgodnie z art. 14 ust. 2 ustawy o *planowaniu*, dołączono załączniki graficzne.

zgodności przewidywanych rozwiązań z SUIKZP, a także wskazał interes ekonomiczny Gminy, tj. poszukiwanie i pozyskiwanie nowych źródeł przychodów.

O podjęciu tych uchwał burmistrz zawiadomił mieszkańców poprzez:

- zamieszczenie obwieszczeń w prasie lokalnej (Nowa Trybuna Opolska z dnia 3 kwietnia 2014 r.),
- wywieszenia ww. informacji na tablicach ogłoszeń w Urzędzie i na zewnątrz Urzędu (w dniu 3 kwietnia 2014 r.) oraz za pośrednictwami sołtysów (przekazując ogłoszenie w dniu 3 kwietnia 2014 r.) – w miejscowościach Browiniec Polski - Rostkowice - Wilków, Krobosz - Gostomia - Solec, Biała i Olbrachcice, w których MPZP przewidywał możliwość lokalizacji farm wiatrowych,
- na stronach internetowych BIP (od 3 kwietnia 2014 r.).

Ogłoszenia prasowe i obwieszczenia o przystąpieniu do sporządzania zmian MPZP, zawierały informacje wskazane we wzorze określonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia w sprawie MPZP.

Sposób i termin poinformowania mieszkańców Gminy o przystąpieniu do sporządzania MPZP zapewniał możliwość zapoznania się zainteresowanych z informacjami o formie, miejscu i terminie składania wniosków.

Na tym etapie postępowania planistycznego zostało złożonych dziewięć wniosków (w dniu 5 maja 2014 r.), z tego osiem dotyczyło *dostosowania zmian w wysokości stawki procentowej renty planistycznej na możliwie najniższym dopuszczalnym prawem poziomie* do nieruchomości osób wnioskujących i zostały one uwzględnione przez burmistrza. Ostatni wniosek, złożony przez Stowarzyszenie „Ziemia Prudnicka – Nasza Przyszłość” z uwagi na to, że nie dotyczył merytorycznego zakresu zamian w MPZP nie został przez burmistrza uwzględniony²⁵.

Na tym etapie postępowania planistycznego nie wystąpiły przypadki innych protestów społecznych, skarg lub uwag dotyczących lokalizacji elektrowni wiatrowych.

(dowód: akta kontroli str. 207-212, 227-235, 422-451, 555-690, 915-918)

6.3. Sporządzanie wstępnej wersji projektu MPZP z 2010 r.

W sporządzonym zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 4 do rozporządzenia w sprawie MPZP wykazie złożonych wniosków odnotowano, że łącznie złożonych zostało osiem wniosków²⁶, które dotyczyły m.in. dróg dojazdowych (tymczasowych) na okres budowy elektrowni wiatrowych, uzgodnień z właścicielami gruntów zabiegów eksploatacyjnych na turbinach wiatrowych, analizy dotyczącej ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego. Siedem wniosków zostało uwzględnionych w części i wykorzystanych m.in. w dalszych pracach planistycznych. W ostatnim przypadku wójt Gminy Strzeleczerki wnioskował o ochronę środowiska krajobrazu kulturowego (wpływ lokalizacji farmy wiatrowej będącej w zasięgu widoczności z obszaru wsi Moszna leżącej na granicy Gminy Biała), a wniosek ten nie został uwzględniony, gdyż teren objęty projektem MPZP nie graniczy z Gminą Strzeleczerki²⁷.

Strategiczna prognoza oddziaływania na środowisko MPZP terenów lokalizacji farmy wiatrowej została opracowana na zlecenie projektanta przygotowującego MPZP (w ramach umowy na sporządzenie tego projektu) w lipcu 2010 r. przez dr K. B. W prognozie tej dokonano m.in. oceny istniejącego sposobu zagospodarowania stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego MPZP.

²⁵ Wniosek dotyczył zaniechania procedowania zmian w MPZP w związku z ich zaskarżeniem do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego i brakiem prawomocnych rozstrzygnięć.

²⁶ Ww. wnioski zostały złożone przez podmioty publiczne.

²⁷ Do projektu MPZP sporządzono m.in. analizy obejmujące walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe obszaru lokalizacji farm wiatrowych oraz obszaru jej potencjalnego oddziaływania.

Na tym etapie prac planistycznych Gminna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna nie wniosła żadnych uwag i nie odniosła się do kwestii lokalizacji elektrowni wiatrowej.

(dowód: akta kontroli str. 205-206, 224-226, 342-360, 915-918, 975-1016)

6.4. Sporządzanie wstępnej wersji projektu zmian MPZP z 2014 r.

Ze względu na charakter zmiany MPZP dotyczącej wyłącznie zmiany stawek procentowych służących do naliczenia opłaty planistycznej, zgodnie z wnioskiem burmistrza, RDOŚ i Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny uzgodnili możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu tej zmiany.

W ramach tego postępowania Burmistrz uwzględnił osiem²⁸ wniosków osób fizycznych, które wykazano w zestawieniu sporządzonym zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 4 do rozporządzenia w sprawie MPZP (dotyczyły one ustalenia stawek procentowych na możliwie najniższym prawem dopuszczalnym poziomie).

Na tym etapie prac planistycznych Gminna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna nie wniosła żadnych uwag.

(dowód: akta kontroli str. 207-212, 227-235, 422-451, 555-690, 915-918)

7.1. Na etapie opiniowania i uzgadniania projektu MPZP z 2010 r. burmistrz wystąpił do 18 (wszystkich²⁹) instytucji i organów w sprawie wydania opinii i dokonania uzgodnień, o których mowa w art. 17 pkt 6 lit a i b ustawy o planowaniu.

RDOŚ pismem z dnia 5 sierpnia 2010 r. negatywnie zaopiniował projekt MPZP wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (POS) proponując wprowadzenie zapisów o dopuszczeniu lokalizacji elektrowni wiatrowych pod warunkiem, że monitoring chiropterologiczny przeprowadzony w okresie migracji jesiennej i wiosennej wykaże brak negatywnego wpływu farmy wiatrowej na chiropterofaunę lub uzupełnienie prognozy o wnioski z takiego monitoringu. Wskazał także na brak w POS pełnej analizy i oceny celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Po dokonaniu zmian w POS (aneks nr 1) w zakresie wskazanym przez RDOŚ, burmistrz ponownie przedłożył projekt MPZP wraz z POS, uzyskując w dniu 7 września 2010 r. pozytywną opinię RDOŚ do projektu MPZP wraz z POS.

Pismem z dnia 2 sierpnia 2010 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny uzgodnił projekt MPZP wraz z POS.

Gminna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna pozytywnie zaopiniowała projekt MPZP wskazując osiem uwag, w tym cztery w zakresie farm wiatrowych, które dotyczyły: konieczności dokonania jednoznacznego wydzielenia terenów do lokalizacji farm, określenia dopuszczalnej liczby wiatraków na wydzielonych terenach, rezygnacji w tekście MPZP zapisów właściwych dla decyzji środowiskowej oraz uzupełnienia, w zapisach tekstowych, docelowego przeznaczenia placów montażowych i zakresu ich rekultywacji. Ww. uwagi zostały uwzględnione.

Pozostałe organy, pozytywnie zaopiniowały i uzgodniły projekt MPZP z POS nie zgłaszając uwag.

Wykaz opinii zgłoszonych do projektu zmian MPZP sporządzony został zgodnie z wzorem wskazanym w załączniku nr 5, a uzgodnień – ze wzorem wskazanym w załączniku nr 6 do rozporządzenia w sprawie MPZP.

²⁸ Wniosków złożono dziewięć, z tego jeden wniosek (nieuwzględniony) dotyczył odstąpienia od opracowywania projektu MPZP, który został zaskarżony do WSA.

²⁹ Pisma do uzgodnień lub opinii wysłano m.in. do dwóch gmin sąsiednich, RDOŚ, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, Wojewody Opolskiego, Urzędu Komunikacji Elektronicznej, Zarządu Województwa Opolskiego, Zarządu Powiatu Prudnickiego, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, Zarządu Dróg Powiatowych, Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Komend Powiatowych Policji i Państwowej Straży Pożarnej, Gminnej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej.

Na tym etapie prac planistycznych nie były składane inne wnioski.

(dowód: akta kontroli str. 205-206, 224-226, 342-360, 915-918, 975-1016)

7.2. Na etapie opiniowania i uzgadniania projektów zmian MPZP z 2014 r. burmistrz wystąpił do 20 (wszystkich³⁰) instytucji i organów w sprawie wydania opinii i dokonania uzgodnień, o których mowa w art. 17 pkt 6 lit a i b ustawy o *planowaniu*. Ze względu na charakter zmiany MPZP dotyczącej wyłącznie zmiany stawek procentowych służących do naliczenia opłaty planistycznej – zgodnie z wnioskiem burmistrza – RDOŚ i Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny dopuścili możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu zmiany MPZP³¹. Organy te nie zgłosiły uwag do projektu MPZP. Wykaz opinii zgłoszonych do projektu zmian MPZP sporządzony został zgodnie z wzorem wskazanym w załączniku nr 5, a uzgodnień – ze wzorem wynikającym z załącznika nr 6 do rozporządzenia w *sprawie MPZP*.

Pozostałe organy opiniujące i uzgadniające, w tym Gminna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna, pozytywnie zaopiniowały i uzgodniły projekt MPZP nie zgłaszając uwag.

Na tym etapie prac planistycznych brak było innych wniosków.

(dowód: akta kontroli str. 207-212, 227-235, 422-451, 555-690, 915-918)

8.1. Ogłoszenie o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu MPZP z 2010 r. wraz POS, które zawierało dane (informacje) wskazane we wzorze określonym w załączniku nr 7 do rozporządzenia w *sprawie MPZP*, zamieszczono w Nowej Trybunie Opolskiej z dnia 8 września 2010 r.

Ogłoszenie o wyłożeniu nastąpiło co najmniej 7 dni przed dniem wyłożenia projektu MPZP wraz POS do publicznego wglądu. Okres wyłożenia ustalono na 21 dni (roboczych), a możliwość składania uwag do projektu – na 14 dni po zakończeniu okresu wyłożenia. Działania te były zgodne z art. 17 pkt 9 i 11 ustawy o *planowaniu*.

Obwieszczenie o wyłożeniu projektu MPZP wraz POS zostało wywieszane także na tablicach ogłoszeń w Urzędzie, przed Urzędem oraz na tablicach ogłoszeń w miejscowościach, których dotyczył projekt planu (od 8 września do 28 października 2010 r.), jak też na stronach internetowych BIP (od 8 września 2010 r.). W trakcie wyłożenia projektu MPZP wraz POS w dniu 5 października 2010 r. przeprowadzono publiczną dyskusję nad przyjętymi w projekcie MPZP wraz POS rozwiązaniami, z której sporządzono protokół. W liście obecności³² odnotowano, że w dyskusji uczestniczyły cztery osoby, w tym dwoje przedstawicieli reprezentujących potencjalnego inwestora elektrowni wiatrowych, autor projektu zmian MPZP i pracownik Urzędu prowadzący zagadnienia zagospodarowania przestrzennego. W protokole z dyskusji z dnia 5 października 2010 r., sporządzonym zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 8 do rozporządzenia w *sprawie MPZP*, odnotowano pytanie dotyczące szans realizacji planowanych elektrowni wiatrowych. Na pytanie odpowiedzi udzielił autor projektu wskazując, że brak jest jakichkolwiek czynników, które mogą uniemożliwić realizację planowanej farmy wiatrowej, jednak wskazał też na ryzyko wystąpienia utrudnień wynikających ze zmiany metodyki wykonywania monitoringu chiropterologicznego, stanowiącego wymóg RDOŚ.

³⁰ Pisma w sprawie uzgodnień lub opinii wysłano m.in. do Gminy Lubrza, RDOŚ, Państwowego Wojewódzkiego i Powiatowego Inspektora Sanitarnego, Wojewody Opolskiego, Geologa Wojewódzkiego, Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Urzędu Komunikacji Elektronicznej, Zarządu Województwa Opolskiego, Zarządu Powiatu Prudnickiego, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Regionalnego Zarząd Gospodarki Wodnej, zarządców dróg powiatowych i dróg wojewódzkich, Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych, Komendy Powiatowej Policji i Państwowej Straży Pożarnej, Gminnej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej, Śląskiego Oddziału Straży Granicznej.

³¹ Pisma uzgadniające możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu zmiany MPZP: RDOŚ z dnia 9 czerwca 2014 r. i Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny – 24 czerwca 2014 r.

³² Lista obecności stanowiła załącznik do protokołu z dyskusji.

Do projektu MPZP nie wpłynęła żadna uwaga, a burmistrz w rozstrzygnięciu o sposobie rozpatrzenia uwag, z dnia 29 listopada 2010 r. (tj. w terminie dłuższym niż 21 od dnia upływu składania uwag³³) oświadczył, że *w trakcie wyłożenia projektu planu oraz dyskusji publicznej, która odbyła się w dniu 5 października 2010 r., a także 14 dni od zakończenia okresu wyłożenia projektu planu do publicznego wglądu, nie wpłynęła żadna uwaga osób fizycznych i prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej. W związku z brakiem uwag do projektu planu, ich rozpatrzenie staje się bezprzedmiotowe.*

Projekt MPZP został przedłożony przez burmistrza Radzie Miejskiej w Białej do uchwalania, która przyjęła go podejmując w dniu 5 listopada 2010 uchwałę nr XXXVII/411/10.

(dowód: akta kontroli str. 205-206, 224-226, 342-360, 915-918, 975-1016)

8.2. Ogłoszenie o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu zmiany MPZP z 2014 r.³⁴, które zawierało dane (informacje) wskazane we wzorze określonym w załączniku nr 7 do rozporządzenia w sprawie MPZP, zamieszczono w Nowej Trybunie Opolskiej w dniu 10 lipca 2014 r. Również i w tym przypadku zachowane obowiązki wynikające z 17 pkt 9 i 11 ustawy o planowaniu.

Obwieszczenie o wyłożeniu projektu zmiany MPZP zostało wywieszane na tablicach ogłoszeń w Urzędzie, przed Urzędem oraz na tablicach ogłoszeń w miejscowościach, których dotyczył projekt planu, a także na stronach BIP (od dnia 10 lipca 2014 r.).

W trakcie wyłożenia tego projektu w dniu 22 lipca 2014 r. przeprowadzono publiczną dyskusję nad przyjętymi rozwiązaniami, z której sporządzono protokół. W liście obecności³⁵ odnotowano, że w dyskusji uczestniczyło jedenaście osób, w tym czterech przedstawicieli reprezentujących autora projektu zmian MPZP, pracownik Urzędu prowadzący zagadnienia zagospodarowania przestrzennego oraz sześć osób – mieszkańców Gminy. W protokole z dyskusji sporządzonym w dniu 29 lipca 2014 r. zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 8 do rozporządzenia w sprawie MPZP odnotowano m.in. postulat mieszkańców dotyczący ustalenia stawek procentowych służących do naliczenia opłaty planistycznej na możliwie niskim poziomie, jak też informację przedstawiciela reprezentującego autora projektu zmian MPZP skierowaną do obecnych, o konieczności złożenia na piśmie uwag w terminie 14 dni od zakończenia okresu wyłożenia projektu zmian MPZP, które rozpatrzone zostaną przez burmistrza.

Pomimo powyższego, do projektów zmian MPZP nie wpłynęła żadna uwaga, a burmistrz w rozstrzygnięciu o sposobie rozpatrzenia uwag z 5 września 2014 r. (tj. w terminie nie dłuższym niż 21 od dnia upływu składania uwag wskazanym w art. 17 pkt 12 ustawy o planowaniu) oświadczył, że *w obligatoryjnym terminie po ogłoszeniu o wyłożeniu do publicznego wglądu zmian MPZP, tj. w terminie do dnia 1 września 2014 r. nie wpłynęła żadna uwaga.*

Projekty zmian MPZP zostały przedłożone przez burmistrza Radzie Miejskiej w Białej, która w dniu 12 września 2014 r. podjęła w tym zakresie uchwały XXXII.360.2014, XXXII.361.2014 i XXXII.362.2014.

(dowód: akta kontroli str. 207-212, 227-235, 422-451, 555-690, 915-918)

9.1. Uchwalenie projektu MPZP w 2010 r.

W protokole z posiedzenia Stałych Komisji Rady Miejskiej w Białej z dnia 3 listopada 2010 r. odnotowano m.in., że pozytywnie zaopiniowano przedłożone przez

³³ Zgodnie z art. 17 pkt 12 ustawy o planowaniu, uwagi zgłoszone do projektu MPZP burmistrz rozpatruje w terminie nie dłuższym niż 21 dni od dnia upływu terminu do ich składania.

³⁴ W związku ze zgodą RDOS i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, burmistrz odstąpił od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wraz z POS.

³⁵ Lista obecności stanowiła załącznik do protokołu z dyskusji.

burmistrza trzy projekty uchwał (XXXVII/409/10, XXXVII/410/10 i XXXVII/411/10³⁶), przyjmując je jednogłośnie³⁷. Zostały one jednogłośnie i bez uwag uchwalone przez Radę Miejską na posiedzeniu w dniu 5 listopada 2010 r.³⁸

W załączniku nr 2 do uchwały nr XXXVII/411/10 w sprawie uchwalenia MPZP lokalizacji farmy wiatrowej na gruntach wsi Browiniec Polski – Rostkowie - Wilków zawarto m.in. zapis że *od dnia zakończenia okresu wyłożenia nie wniesiono żadnej uwagi ... uznaje się za bezprzedmiotowe postępowanie w sprawie rozpatrzenia uwag*³⁹.

(dowód: akta kontroli str. 205-206, 342-360, 915-918, 1051-1055, 1057-1059)

9.2. Uchwalenie projektu zmian MPZP w 2014 r.

W protokole z posiedzenia Stałych Komisji Rady Miejskiej w Białej z 10 września 2014 r. odnotowano m.in. że omawiano przedłożone przez burmistrza trzy projekty uchwał w sprawie zmiany MPZP terenów lokalizacji farm wiatrowych, do których uwag nie wniesiono⁴⁰. W dniu 12 września 2014 r. w protokole z sesji rady miejskiej podano, że przed podjęciem uchwał w sprawie zmiany MPZP terenów lokalizacji farm wiatrowych ich treść była omawiana, a za ich przyjęciem głosowało 14 radnych (wszyscy obecni).

W załącznikach do uchwał w sprawie zmiany MPZP terenów lokalizacji farm wiatrowych (uchwała nr XXXII.360.2014 – miasto Biała i wieś Olbrachcice, uchwała nr XXXII.361.2014 – wsie Krobusz – Gostomia - Solec oraz nr XXXII.362.2014 – wsie Browiniec Polski – Rostkowie - Wilków) odnotowano m.in., że *w terminie po wyłożeniu do publicznego wglądu projektu planu zmiany, tj. do dnia 1 września 2014 r. nie wniesiono żadnych uwag oraz, że projekt zmiany MPZP nie wymaga podejmowania rozstrzygnięć w sprawie uwag*.

(dowód: akta kontroli str. 207-212, 422-451, 555-704, 915-918, 1034-1042)

10. Przyjęte przez Radę Miejską w dniu 5 listopada 2010 r. uchwały nr XXXVII/409/10, nr XXXVII/410/10 i nr XXXVII/411/10 w sprawie uchwalenia MPZP lokalizacji farmy wiatrowej w Gminie Biała wraz z załącznikami i dokumentacją z prac planistycznych, po ich skierowaniu przez burmistrza do Wojewody Opolskiego (przy piśmie z 10 listopada 2010 r.) nie zostały zakwestionowane, co umożliwiło ich opublikowanie w dzienniku urzędowym⁴¹.

Również w przypadku uchwał z dnia 12 września 2014 r. nr XXXII.360.2014, nr XXXII.361.2014 i nr XXXII.362.2014, Wojewoda Opolski nie stwierdził ich niezgodności z przepisami prawa. Uchwały te zostały opublikowane w dzienniku urzędowym⁴².

(dowód: akta kontroli str. 205-206, 302-313, 314, 915-918, 921-950, 951-974)

11. W imieniu dwóch mieszkańców Gminy Biała, pełnomocnik (radca prawny) pismami z 29 czerwca 2011 r. i 22 maja 2012 r. wezwał Radę Miejską w Białej do usunięcia naruszenia uprawnień oraz interesu prawnego w związku z uchwałami nr XXXVII/409/10, nr XXXVII/410/10 i nr XXXVII/411/10 dotyczącymi uchwalenia MPZP lokalizacji farmy wiatrowej w Gminie Biała. W uzasadnieniu wskazano, że wg wnioskodawców – naruszono m.in. uprawnienia w zakresie udziału w podejmowaniu

³⁶ Powierzchnia objęta uchwalonymi MPZP wynosiła: uchwała nr XXXVII/409/10 – grunty wsi Krobusz - Gostomia - Solec – 600 ha, uchwała nr XXXVII/410/10 – miasto Biała i wieś Olbrachcice – 700 ha i uchwała nr XXXVII/411/10 – Browiniec Polski – Rostkowie - Wilków – 580 ha (razem 1 880 ha). Powierzchnia ogólna Gminy wynosiła 19 498 ha.

³⁷ W posiedzeniu uczestniczyli wszyscy radni – 14 osób.

³⁸ W sesji udział wzięło 14 spośród 15 radnych.

³⁹ Uwag do projektów wyłożonych MPZP dotyczących lokalizacji farmy wiatrowej na gruntach wsi Krobusz-Gostomia-Solec (uchwała nr XXXVII/409/10) oraz miasta Biała i wsi Olbrachcice (uchwała nr XXXVII/410/10) również nie wniesiono. W związku z powyższym uchwały te Rada Miejska w Białej przyjęła bez uwag.

⁴⁰ W głosowaniu nad przyjęciem projektów uchwała na posiedzeniu Komisji udział wzięło 11 radnych, wszyscy głosowali za przyjęciem przedłożonych projektów.

⁴¹ Dz. Urz. Województwa Opolskiego – odpowiednio – Nr 159, poz. 1897, Nr 161, poz. 1907 i Nr 160, poz. 1900.

⁴² Dz. Urz. Województwa Opolskiego – odpowiednio – poz. 2008, poz. 2089 i poz. 2090.

decyzji i opracowywaniu dokumentów⁴³ oraz wskazano na brak uczestnictwa społeczeństwa w postępowaniu w zakresie uchwalania MPZP.

W związku z brakiem reakcji na powyższe wezwanie pełnomocnik wnioskodawców, w trybie art. 101 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁴⁴ złożył do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu skargi na następujące uchwały podjęte w dniu 5 listopada 2010 r.:

- nr XXXVII/409/10 skarga złożona w dniu 20 lipca 2012 r.
- nr XXXVII/410/10 skarga złożona w dniu 20 lipca 2012 r.
- nr XXXVII/411/10 skarga złożona w dniu 25 sierpnia 2011 r.

Skargi wskazywały na możliwość naruszenia łącznie 32 przepisów (w tym 20 przepisów ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym i przepisów wykonawczych, trzech przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku oraz dziewięć naruszeń w innych aktach prawnych, w tym w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej).

Na dzień kontroli NIK skarga złożona w dniu 25 sierpnia 2011 r. na uchwałę nr XXXVII/411/10 wyrokiem z dnia 31 stycznia 2013 r. została przez WSA w Opolu oddalona⁴⁵, natomiast w odniesieniu do skarg złożonych w dniu 20 lipca 2012 r. na uchwały nr XXXVII/409/10 i XXXVII/410/10 – po uprzednim oddaleniu skarg przez WSA w Opolu (wyroki z 7 marca i 29 kwietnia 2013 r.), a następnie ich uchyleniu przez NSA (29 stycznia i 26 marca 2015 r.), obie sprawy zostały przekazane do ponownego rozpoznania przez WSA w Opolu.

Były burmistrz wyjaśnił, że: *Wszelkie sprawy, które wynikały z faktu działań organów takich jak WSA czy NSA zostały przedstawiane radnym na posiedzeniach komisji. Procedowanie takie wynikało również z tego, że to rada w ramach swoich kompetencji, podejmowała uchwały o przekazaniu spraw do WSA a także, podejmowała decyzje związane z powierzaniem pełnomocnictwa kancelarii adwokackiej w celu obrony stanowiska gminy.*

(dowód: akta kontroli str. 207-212, 314, 486-537, 915-974, 1043-1049, 1056)

12. W związku z uchwaleniem MPZP w 2010 r. i zmian do MPZP w 2014 r. związanych z ustaleniem terenów lokalizacji farm wiatrowych na gruntach Gminy Biała⁴⁶ do dnia kontroli NIK nie wystąpiły przypadki składania do Urzędu wniosków dotyczących braku możliwości lub ograniczonej możliwości zagospodarowania nieruchomości nieobjętych tymi planami.

(dowód: akta kontroli str. 1050)

13.1. Przeprowadzając postępowanie dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko⁴⁷ w związku z prowadzonymi pracami planistycznymi nad projektem MPZP w 2010 r. (przyjęty uchwałą Rady Miejskiej z dnia 5 listopada 2010 r. nr XXXVII/411/10⁴⁸), burmistrz m.in. wystąpił w dniu 2 września 2009 r. do RDOŚ i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w strategicznej prognozie oddziaływania na środowisko MPZP. Uzgodnień takich dokonano w terminie 30 dni

⁴³ Przywołano ustawę o udostępnianiu informacji o środowisku.

⁴⁴ Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.

⁴⁵ Rozstrzygnięcia sądu administracyjnego były następujące: 1/. Sygnatura akt II SA/Op 471/11, wyrok WSA w Opolu z dnia 10 stycznia 2012 r. – stwierdzenie nieważności uchwały; 2/. Sygnatura akt II OSK 996/12, wyrok NSA z dnia 6 lipca 2012 r. – uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do WSA w Opolu do ponownego rozpoznania; 3/. Sygnatura akt IISA/Op 389/12, wyrok WSA w Opolu z dnia 31 stycznia 2013 r. – oddalenie skargi.

⁴⁶ Uchwały Rady Miejskiej w Białej z dnia 5 listopada 2010 r. nr XXXVII/409/10 – wsie Krobusz – Gostomia - Solec, nr XXXVII/410/10 – miasto Biała i wieś Olbrachcice oraz nr XXXVII/411/10 – Browiniec Polski – Rostkowice - Wilków oraz z dnia 12 września 2014 r. nr XXXII.360.2014 – miasto Biała i wieś Olbrachcice, uchwała nr XXXII.361.2014 – wsie Krobusz – Gostomia - Solec oraz nr XXXII.362.2014 – wsie Browiniec Polski – Rostkowice - Wilków.

⁴⁷ Dalej: SOOŚ.

⁴⁸ W Urzędzie brak było dokumentów źródłowych dotyczących postępowania związanego w opracowaniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla MPZP przyjętych uchwałami Rady Miejskiej w Białej z dnia 5 listopada 2010 r. nr XXXVII/409/10 i nr XXXVII/410/10, którą – w związku z postępowaniem skargowym administracyjnym, przekazano do WSA w Opolu. Badania dotyczące SOOŚ przeprowadzono w odniesieniu do MPZP przyjętego uchwałą XXXVII/411/10.

od dnia otrzymania wniosków, tj. zgodnie z art. 53 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku.

W ramach zleconych przez Gminę prac planistycznych projektant (podmiot zewnętrzny), w lipcu 2010 r. sporządził strategiczną prognozę oddziaływania na środowisko. Do opracowania załączono analizy: ornitologiczną, chiropterologiczną i krajobrazową. Przedstawiona prognoza została negatywnie zaopiniowana przez RDOŚ (w dniu 5 sierpnia 2010 r.), który wskazał na konieczność wprowadzenia zmian w tym m.in. wykreślenie z projektu MPZP zapisów dotyczących utworzenia liniowych zadrzewień przeciwerozyjnych, wprowadzenie zapisu o dopuszczeniu lokalizacji elektrowni wiatrowych pod warunkiem, że monitoring chiropterologiczny wykonany w okresie migracji jesiennej i wiosennej wykaże brak negatywnego wpływu farmy wiatrowej na chiropterofaunę lub uzupełnienie prognozy o wnioski z takiego monitoringu. Ponadto RDOŚ zarzucił, że w prognozie nie zawarto pełnej analizy i oceny celów ochrony środowiska ustanowionych na szczebli międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Po sporządzeniu aneksu do opracowania, RDOŚ w dniu 7 września 2010 r. pozytywnie zaopiniował ww. projekt wraz z prognozą.

Ustalenia projektu MPZP oraz oceny oddziaływania na środowisko w zakresie wyznaczenia terenów lokalizacji elektrowni wiatrowych m.in. na terenach wsi Browiniec Polski – Rostkowice - Wilków były zbieżne ze wskazaniami w planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego. W przyjętych przez Radę Miejską SUIKZP (w 2010 r. i w 2014 r.) wskazano, że dokonano analizy przelotów ptaków dla lokalizacji wiatrowych, w której przedstawiono główne miejsca lęgowe ptaków w województwie opolskim, projektowane zbiorniki wodne, jako potencjalne miejsca lęgowe i żerowania ptaków, główne i docelowe kierunki przelotów jesiennych i wiosennych oraz miejsca zgromadzeń i odpoczynku. Ponadto wskazano, że dokonano analizy struktury osadniczej, walorów kulturowych i przyrodniczych (m.in. Natura 2000, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu) niektórych miejscowości Gminy (na których przewidywano elektrownie wiatrowe) oraz analizy mocy energetycznej wiatru, które kształtowały się korzystnie. Wyznaczając tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych kierowano się ponadto walorami krajobrazu kulturowego i jego ekspozycji oraz ustanowionymi strefami ochrony dla ujęć wody.

Powyższe analizy wykazały, że dla lokalizacji farm wiatrowych preferowana jest południowo-wschodnia oraz południowo-zachodnia część obszaru Gminy Biała. Obszary te, o szczególnej przydatności dla rolnictwa, nie posiadały (poza dolinami cieków wodnych) walorów przyrodniczych i krajobrazowych wymagających ochrony. POS wraz z projektem MPZP, została wyłożona do publicznego wglądu na okres od 16 września do 14 października 2010 r. wraz z opinią Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego i RDOŚ. O powyższym poinformowano mieszkańców Gminy także poprzez wywieszenie obwieszczeń na tablicach ogłoszeń w Urzędzie, przed budynkiem Urzędu, na tablicach ogłoszeń w sołectwach (objętych projektem MPZP), jak również w BIP i dzienniku lokalnym⁴⁹.

W trakcie wyłożenia projektów przeprowadzono dyskusję publiczną (w dniu 5 października 2010 r.) nad przyjętymi w projekcie MPZP rozwiązaniami, dokumentując to protokołem oraz listą obecności jej uczestników⁵⁰. Nie zostały złożone uwagi do planowanych w tym zakresie rozwiązań.

W ustaleniach przyjętego przez Radę Miejską MPZP z 2010 r. w rozdziale 3 – *Zasady ochrony środowiska, przyrody o i krajobrazu* w § 7 ust. 3 i 4 podano, że *Dla*

⁴⁹ Obwieszczenie zawierało dane (informacje) wskazane we wzorze ustalonym w załączniku nr 7 do rozporządzenia w sprawie MPZP i było wywieszane od dnia 8 września 2010 r. (do 28 października 2010 r.) oraz ogłoszone w Nowej Trybunie Opolskiej z dnia 8 września 2010 r. Działania te były zgodne z art. 17 pkt 11 i 12 ustawy o planowaniu.

⁵⁰ W dyskusji uczestniczyło cztery osoby: dwóch przedstawicieli potencjalnego inwestora, przedstawiciel Urzędu i autor dokumentów.

farmy wiatrowej ustala się obowiązek wykonania monitoringu w okresie migracji wiosennej i jesiennej nietoperzy, który pozwoli na ocenę wpływu planowanych elektrowni wiatrowych na chiropterofaunę oraz, że W razie wystąpienia okoliczności wskazujących na szkodliwy wpływ na środowisko przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko wymaga ono sporządzenia przeglądu ekologicznego zgodnie z przepisami odrębnymi.

W związku z tym, że na terenie objętym MPZP do dnia kontroli NIK nie powstała żadna farma wiatrowa, monitoring taki nie był prowadzony.

(dowód: akta kontroli str. 224-226, 236-241, 359-421, 915, 975-1016, 1017-1030)

13.2. W ramach prac nad przygotowaniem projektów zmian trzech MPZP w 2014 r. (przyjętych przez Radę Miejską w Białej uchwałami z dnia 12 września 2014 r. nr XXXII.360.2014 – miasto Biała i wieś Olbrachcice, uchwała nr XXXII.361.2014 – wsie Krobusz – Gostomia - Solec oraz nr XXXII.362.2014 – wsie Browiniec Polski – Rostkowice - Wilków, burmistrz w dniu 3 kwietnia 2014 r. powiadomił RDOŚ i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o przystąpieniu do sporządzania zmian MPZP w zakresie farm wiatrowych oraz wystąpił, zgodnie z art. 48 ust. 1 i ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, o odstąpieniu od przeprowadzania SOOS oraz wykonania prognozy oddziaływania na środowisko. Powyższe uzasadniono charakterem zmian MPZP (obejmujących wyłącznie zmiany stawek procentowych, na podstawie których ustalana jest opłata planistyczna pobierana przez burmistrza w przypadku wzrostu wartości nieruchomości), która nie spowoduje oddziaływania na środowisko i nie będzie naruszać zrównoważonego rozwoju.

RDOŚ i Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny pismami (odpowiednio z dnia 8 kwietnia 2014 r. i 15 kwietnia 2014 r.) wyrazili zgodę na odstąpienie od przeprowadzenia SOOS i sporządzenia POS.

(dowód: akta kontroli str. 227-235, 452-456, 457-471, 598-621, 669-690)

14.1. W ramach przeprowadzonej SOOS (omówionej w pkt 13.1 wystąpienia), burmistrz sporządził POS dla SUIKZP z 2014 r.⁵¹ oraz dla MPZP z 2010 r.⁵² i podejmował działania wynikające z wykonania SOOS, tj.:

- sporządził projekt POS, w której zawarto informacje, dane, analizy, oceny i rozwiązania, w zakresie wskazanym w art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku,
- dokonał uzgodnień i uzyskał pozytywne opinie z organami wskazanymi w art. 57 ust. 1 pkt 2 oraz art. 58 ust. 1 pkt 3 powołanej ustawy (odpowiednio – RDOŚ i Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny),
- uwzględnił w POS zakres i stopień szczegółowości wskazany przez RDOŚ i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Prudniku.

Zakres informacji, danych i analiz zawartych w sporządzonych POS dla MPZP z 2010 r. w ramach SOOS opisano w pkt 13.1 wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 141-163, 342-360, 361-421, 745-804, 806-886, 905-918)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że pomimo zrealizowania i wyczerpania przewidzianych *ustawą o planowaniu* sposobów powiadamiania mieszkańców Gminy o możliwościach uczestnictwa przez nich na każdym etapie przygotowania dokumentów planistycznych oraz wykorzystania przyjętego w Gminie zwyczajowego powiadamiania mieszkańców w tym sprawach, w poszczególnych etapach

⁵¹ W przypadku SUIKZP z 2008 r. (uchwała o przystąpieniu nr V/58/07 z dnia 11 kwietnia 2007 r., uchwalone uchwałą nr XX/235/08 z 22 listopada 2008 r.), postępowanie wszczęte i prowadzone było na podstawie przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*, co było to zgodne z dyspozycją art. 153 ustawy *udostępnianiu informacji o środowisku*.

⁵² Na wniosek burmistrza właściwe organy, tj. RDOŚ i Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, wyraziły zgodę na odstąpienie od sporządzania POS w przypadku sporządzania projektów zmian MPZP w 2014 r.

uczestnictwo mieszkańców było znikome. Stwierdzono bowiem, że w procesie procedowania dokumentów planistycznych udział brało od kilku do kilkunastu mieszkańców Gminy. Zdaniem NIK, ograniczone zainteresowanie mieszkańców może być spowodowane przyjętym w Gminie sposobem komunikacji i informowania członków wspólnoty samorządowej o ważnych dla nich sprawach i podejmowanych przez samorząd rozstrzygnięciach, który nie ułatwiał zapoznania się z istotą przekazu, co do korzyści oraz ograniczeń dla mieszkańców wynikających z planowanych sposobów zagospodarowania terenu gminy. Wskazują na to skargi mieszkańców do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego na uchwalone przez Radę Miejską, już jako obowiązujące akty prawa miejscowego, MPZP w których przewidziano m.in. możliwość lokalizacji lądowych elektrowni wiatrowych.

(dowód: akta kontroli str. 201-243, 422-456, 555-804, 921-950)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Ocena przebiegu postępowania, dotyczącego wydawania decyzji administracyjnych, wymaganych przy lokalizacji elektrowni wiatrowych, ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia udziału społeczeństwa w tych procesach

Opis stanu
faktycznego

1. W prowadzonej w Referacie Gospodarki Komunalnej i Zamówień Publicznych (dalej *Referat Gospodarki Komunalnej*) ewidencji decyzji administracyjnych o lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu powiatowym lub gminnym odnotowano, że w okresie 2008-2015 (do dnia kontroli NIK) burmistrz wydał 17 takich decyzji (w poszczególnych badanych latach: 1, 3, 3, 0, 1, 4, 4, i 1). Żadna z tych decyzji nie była związana z lokalizacją obiektów lądowych elektrowni wiatrowych na terenie Gminy Biała.

(dowód: akta kontroli str. 22-29, 217, 242-243, 266-275, 1056)

2. W prowadzonej w *Referacie Gospodarki Komunalnej* ewidencji decyzji administracyjnych o warunkach zabudowy odnotowano, że w okresie 2008 – 2015 (do dnia kontroli NIK) burmistrz wydał 208 takich decyzji (w poszczególnych badanych latach: 14, 29, 28, 27, 32, 30, 35 i 13). Również i w tym przypadku żadna z nich nie była związana z lokalizacją obiektów lądowych elektrowni wiatrowych na terenie Gminy Biała.

(dowód: akta kontroli str. 30-55, 244, 218, 266-275, 1056)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

W związku z niewystąpieniem zagadnień wskazanych w powołanym obszarze kontrolnym, Najwyższa Izba Kontroli odstąpiła od oceny działalności w tym zakresie.

3. Ocena podejmowanych działań w zakresie przypadków, gdy organ gminy lub członek organu kolegialnego gminy nie został wyłączony z postępowania, choć powinien oraz przestrzeganie obowiązku przekazywania właściwemu wojewodzie uchwał podjętych przez radę gminy

Opis stanu faktycznego

1. W latach 2008-2015 (do dnia kontroli NIK) Rada Miejska w Białej podjęła łącznie 24 uchwały (odpowiednio: 1, 3, 3, 0, 6, 6, 5 i 0) związane z zagospodarowaniem przestrzennym Gminy, z tego trzy uchwały dotyczyły uchwalania SUIKZP⁵³, a sześć – MPZP związanych z lokalizacją lądowych elektrowni wiatrowych⁵⁴.

W badanym okresie Rada Miejska w Białej liczyła od 14 do 15 radnych⁵⁵.

Przy podejmowaniu uchwał przez Radę w sprawach związanych z lokalizacją na terenie Gminy lądowych elektrowni wiatrowych nie wystąpiły przypadki, gdy radny wyłączył się z głosowania lub przewodniczący Rady postanowił o jego wyłączeniu.

W przypadku trzech uchwał dotyczących SUIKZP dla Gminy Biała dwie zostały podjęte jednogłośnie, a trzecia (nr XXXII.359.2014 z dnia 12 września 2014 r. podjęta została z naruszeniem prawa) przy jednym głosie wstrzymującym.

Uchwały dotyczące MPZP zostały przyjęte jednogłośnie. W głosowaniu uczestniczyli także radni, którzy posiadali nieruchomości (rolne i pod zabudową⁵⁶) na terenach objętych MPZP o pow. 1 880 ha (tj. 9,3% terenów Gminy). Zgodnie z MPZP możliwość lokalizacji lądowych elektrowni wiatrowych przewidziano na obszarach następujących miejscowości:

- Krobusz, Gostomia i Solec – 580 ha,
- Biała i Olbrachcice – 700 ha,
- Browiniec Polski, Rostkowice i Wilków – 600 ha⁵⁷.

(dowód: akta kontroli str. 337-339, 472-477, 915-918, 1057-1059, 1060)

2. W badanym okresie burmistrz, zgodnie z art. 90 ust. 1 ustawy o *samorządzie gminnym*, wywiązał się z obowiązku przekazywania do wojewody do oceny zgodności z przepisami prawnymi 24 uchwał związanych zagospodarowaniem przestrzennym Gminy.

W przypadku trzech uchwał dotyczących przystąpienia do sporządzania zmiany MPZP podjętych przez Radę Miejską w dniu 27 września 2013 r.⁵⁸ rozstrzygnięciem nadzorczym z dnia 5 listopada 2013 r. Wojewoda Opolski stwierdził ich nieważność, wskazując jako główną przyczynę brak załączenia do uchwał załącznika graficznego, o którym mowa w art. 14 ust. 2 ustawy o *planowaniu*. W związku z powyższym, Rada Miejska w dniu 15 listopada 2013 r. podjęła ponownie uchwały w tym zakresie, których zgodności z prawem wojewoda nie zakwestionował⁵⁹.

Ponadto Wojewoda Opolski rozstrzygnięciem nadzorczym stwierdził nieważność uchwały nr XXXII.359.2014 podjętej dnia 12 września 2014 r. w sprawie zmiany SUIKZP. Wszczęcie postępowania nadzorczego nastąpiło z powodu naruszenia art. 9 ust. 3 ustawy o *planowaniu* poprzez *wyznaczenie na rysunku studium stref ochronnych od obiektów energetyki wiatrowej o mocy większej niż 100 kW*,

⁵³ Uchwała nr XXXII.359.2014 z dnia 12 września 2014 r. podjęta została z naruszeniem prawa (wskazanie nadzorcze wojewody), SUIKZP zmieniono ponownie uchwałą nr XXXIII.380.2014 z dnia 24 października 2014 r.

⁵⁴ Uchwały z dnia 5 listopada 2010 r.: nr XXVII/409/2010, nr XXXVII/410/2010 i nr XXXVII/411/2010 oraz z dnia 12 września 2014 r.: nr XXXII.360.2014, nr XXXII.361.2014 i nr XXXII.362.2014.

⁵⁵ W związku z tym, że jeden radny złożył mandat (uchwała nr XXXIV/394/10 z dnia 4 sierpnia 2010 r.), a data wyborów uzupełniających przypadała w okresie 6 miesięcy przed zakończeniem rady, wyborów uzupełniających nie przeprowadzano. Rada, do zakończenia kadencji 2006-2010 działała w składzie 14 osób.

⁵⁶ W kadencji 2010-2014 spośród 15 radnych Rady Miejskiej, pięciu posiadało nieruchomości pod zabudowę lub nieruchomości rolne na gruntach, na których przewidziano możliwość lokalizacji farm wiatrowych.

⁵⁷ W MPZP nie wskazano dokładnych lokalizacji, wskazano wyłącznie powierzchnie miejscowości w Gminie, na których lokalizacja elektrowni wiatrowych, po spełnieniu innych warunków, będzie możliwa.

⁵⁸ Uchwały: nr XXVI.293.2013, nr XXVI.294.2013, i nr XXVI.295.2013.

⁵⁹ Uchwały: nr XXXVI.307.2013, nr XXXVI.308.2013 i nr XXXVI.309.2013.

wykraczających swym zasięgiem poza granice gminy. Rada Miejska w dniu 24 października 2014 r. podjęła ponownie przedmiotową uchwałę, wobec której wojewoda nie stwierdził niezgodności z przepisami prawa⁶⁰.

(dowód: akta kontroli str. 302-313, 315-333, 472-477, 915-918)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że po stwierdzeniu przez wojewodę niezgodności z prawem trzech uchwał o przystąpieniu do sporządzania zmian MPZP w 2013 r. oraz uchwały w 2014 r. w sprawie zmiany SUIKZP⁶¹, wystąpiła konieczność ponownego przeprowadzenia procedury ich uchwalenia, co spowodowało m.in. dodatkowe zaangażowanie zasobów oraz przesunięcie w czasie wejścia w życie tych aktów.

(dowód: akta kontroli str. 302-313, 315-333, 472-477)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4. Ocena sposobu finansowania dokumentacji planistycznej oraz zmiany wartości nieruchomości związane z lokalizacją elektrowni wiatrowych

Opis stanu
faktycznego

1. W badanym okresie Gmina zleciła:

- sporządzenie SUIKZP (w 2008 r.) oraz dokonanie (jednorazowo) jego zmiany (w 2014 r.)⁶²,
- sporządzenie MPZP (w 2010 r.) dla terenów lokalizacji farm wiatrowych dla trzech obszarów Gminy⁶³,
- sporządzenie zmian do MPZP (w 2014 r.) dla terenów lokalizacji farm wiatrowych dla trzech obszarów Gminy⁶⁴.

We wszystkich umowach zawarto m.in. szczegółowy opis przedmiotu zamówienia⁶⁵, wysokość wynagrodzenia, warunki płatności, terminy realizacji zadania, formę przekazania i odbioru wykonanych prac, a także warunki nakładania kar umownych. Postanowienia umowne umożliwiały prawidłowe i terminowe wykonanie prac oraz zabezpieczały interesy Gminy.

⁶⁰ Uchwała nr XXXIII.380.2014.

⁶¹ Uchwały Rady Miejskiej z dnia 27 września 20013 r. nr XXVI.293.201, XXVI.294.201, XXVI.295.201 w związku z brakiem załącznika graficznego, który zgodnie z art. 14 ust. 2 *ustawy o planowaniu*, stanowi integralną część uchwał w sprawie przystąpienia do sporządzania planu oraz uchwała nr XXXII.359.2014 podjętej dnia 12 września 2014 r., która swoim zasięgiem wykraczała poza granice Gminy (naruszony art. 9 ust. 3 *ustawy o planowaniu*).

⁶² Stosowne umowy zostały zawarte w 2 kwietnia 2007 r. oraz 11 maja 2012 r.

⁶³ Grunty położone w następujących miejscowościach Gminy: Krobuz, Gostomia i Solec – 580 ha, Biała i Olbrachcice – 700 ha, Browiniec Polski, Rostkowice i Wilków – 600 ha.

⁶⁴ Dokumenty planistyczne sporządzały osoby posiadające odpowiednie przygotowanie i doświadczenie zawodowe.

⁶⁵ W przypadku zmian SUIKZP (umowa z 2012 r.) m.in. sporządzenie tekstu i rysunku, przygotowanie dokumentów związanych z prowadzeniem prac planistycznych (zawiadomienia, ogłoszenie, wystąpienia do organów uzgadniających i opiniujących), sporządzenie projektów rozpatrzenie wniosków i uwag, prezentacja projektów zmian, końcowe skompletowanie dokumentacji formalno-prawnej, przygotowanie pisemnego podsumowania. Zakres prac obejmował ponadto dostarczenie do opinii i uzgodnień dokumentacji w formie elektronicznej oraz prognozy oddziaływania na środowisko. W przypadku SUIKZP (umowa z 2007 r.) przedmiot umowy wskazany, jako wykonanie dokumentacji SUIKZP oraz dostarczenie tekstu i rysunku. W przypadku MPZP przedmiot umowy obejmował m.in. zebranie wszystkich materiałów i dokumentów, przygotowanie i prowadzenie całości toku postępowania i wszystkich czynności oraz pism i dokumentów wynikających z obowiązującej procedury sporządzania i uchwalania MPZP oraz przekazanie końcowej dokumentacji, w tym w formie elektronicznej.

Przekazanie Gminie wykonanej dokumentacji planistycznej przez wykonawców i wysokość wypłaconego wynagrodzenia, nastąpiło na zasadach wskazanych w umowach⁶⁶. Dokumenty będące podstawą wypłat zostały opisane, sprawdzone i zatwierdzone przez osoby to tego uprawnione.

W badanym okresie, wydatki na sporządzenie wymienionej wyżej dokumentacji planistycznej zgodnie z art. 13 ust. 1 i 21 ust. 1 ustawy o *planowaniu*, w całości obciążały budżet Gminy Biała. Ogółem wyniosły 199 185 zł (z tego na SUIKZP – 110 272 zł, na MPZP – 88 913 zł), a w poszczególnych latach:

- SUIKZP objęte umową z 2007 r. – 50 458 zł (z tego: w 2007 r. 24 400 zł, w 2008 r. 26 058 zł, co stanowiło odpowiednio – 0,098% i 0,102% wydatków budżetu Gminy w danym roku),
- SUIKZP objęte umową z 2012 r. – 59 814 zł (z tego: w 2012 r. – 46 248 zł, w 2014 r. – 13 566 zł, co stanowiło odpowiednio – 0,153% i 0,041% wydatków budżetu Gminy w danym roku),
- MPZP objęte umową z 2009 r. – 73 823 zł (z tego: w 2009 r. – 8 819 zł, w 2010 r. – 64 694 zł i w 2011 r. – 310 zł, co stanowiło odpowiednio – 0,032%, 0,193% i 0,001% wydatków budżetu Gminy w danym roku,
- MPZP objęte umową z 2014 r. – 15 090 zł, tj. 0,046% wydatków budżetu Gminy w danym roku.

W okresie poprzedzającym uchwalanie SUIKZP i MPZP lub bezpośrednio po uchwaleniu SUIKZP i MPZP Gmina nie otrzymała żadnej darowizny od podmiotu, który był potencjalnym inwestorem lub/i starał się o lokalizację elektrowni wiatrowej na terenach Gminy.

W badanym okresie Gmina nie zawarła m.in. żadnych umów cywilnoprawnych z potencjalnym inwestorem, w tym takich, w których wystąpiła sytuacja, że zgoda organów Gminy Biała na lokalizację elektrowni wiatrowych była bezpośrednio uzależniona od sfinansowania przez potencjalnego inwestora dokumentacji planistycznej lub przekazania na rzecz Gminy darowizny w wysokości co najmniej ekwiwalentnej do kosztów zmiany założeń zagospodarowania przestrzennego.

Były burmistrz wyjaśnił, że: *Dokumentacja dotycząca zadań planistycznych to zadanie własne gminy i jako takie finansowane jest z budżetu gminy. W przypadku dokumentów związanych z elektrowniami wiatrowymi, pełna dokumentacja a więc i studium i plany na każdym etapie ich tworzenia, zlecone i finansowane były z budżetu gminy.*

(dowód: akta kontroli str. 91-132, 246-301, 457-471, 1032-1033, 1056, 1073-1088)

Ustalono natomiast, że Spółka z o. o. Wodociągi i Kanalizacja z siedzibą w Białej⁶⁷ na podstawie umowy darowizny zawartej w dniu 27 lutego 2013 r. pomiędzy zarządem tej Spółki a pełnomocnikami potencjalnego inwestora, otrzymała na swój rachunek bankowy kwotę 200 000 zł. W § 2 umowy podano, że *Obdarowany oświadcza, że darowizna zostanie przekazana w całości na realizację zadań własnych.*

Spółka ta 5 grudnia 2013 r. przelała kwotę 150 000 zł na rachunek Gminnego Centrum Kultury w Białej⁶⁸, jako darowiznę, wskazując w umowie darowizny z dnia 4 grudnia 2013 r., że jest ona (zgodnie z §2 umowy darowizny), przeznaczona na cele statutowe tej jednostki⁶⁹.

Prezes Zarządu Spółki z o. o. Wodociągi i Kanalizacja wyjaśnił, że: *Informacje o możliwości uzyskania darowizny od potencjalnego inwestora Zarząd Spółki uzyskał od burmistrza. Jako Zarząd Spółki nie uczestniczyliśmy w ustaleniu*

⁶⁶ Z uwzględnieniem spisanych do umów aneksów.

⁶⁷ Udziały w tej spółce w 100% posiadała Gmina Biała.

⁶⁸ Jednostka organizacyjna Gminy Biała, będąca instytucją kultury.

⁶⁹ Środki te zostały wykorzystane jako wkład własny Gminnego Centrum Kultury na realizację projektu pn. *Modernizacja kąpieliska otwartego w Białej.*

wielkości ani w negocjacjach z potencjalnym inwestorem. Darowiznę planowaliśmy przeznaczyć na remont basenu. W drugiej połowie 2013 r. pojawiła się możliwość uzyskania wsparcia finansowego na modernizację basenu dla instytucji kultury. W związku z powyższym ... wydzierzawiliśmy kompleks basenowy Gminnemu Centrum Kultury. Z otrzymanej darowizny 200 000 zł, kwotę 150 000 zł przelaliśmy do GCK ... pozostałą kwotę rozliczyliśmy w ramach prac wykonywanych na terenie basenu ...

Dyrektor Gminnemu Centrum Kultury potwierdził stan wskazany w wyjaśnieniach Prezesa Zarządu Spółki z o. o. Wodociągi i Kanalizacja.

Były burmistrz wyjaśnił, że: *Jeśli chodzi o sprawę darowizny Inwestora w wysokości 200.000 zł, polegało to na tym, że Inwestor w rozmowie ze mną, było to prawdopodobnie na przełomie lat 2012/2013 r. zaproponował pomoc dla gminy, jako element marketingowy, propagujący wolę współpracy z gminą (mieszkańcami). Ponieważ Inwestor nie miał sprecyzowanego celu, na jaki środki te mogłyby być skierowane, poprosił mnie o jego wskazanie. Trwała właśnie budowa basenu i zaproponowałem, aby jeśli nie mają nic przeciwko temu, wsparli tę inwestycję. Ponieważ właścicielem obiektu jest spółka z o. o. WiK Biała, tam skierowałem zainteresowanych.*

(dowód: akta kontroli str. 7, 8-21, 200, 252-262, 805, 1031, 1056)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Nie kwestionując legalności przekazania przez potencjalnego inwestora darowizny ww. spółce NIK zwraca uwagę, że okoliczność ta nie powinna mieć w przyszłości wpływu na rozstrzygnięcia podejmowane przez organy Gminy w ramach postępowań, w których stroną będzie ww. podmiot.

Opis stanu faktycznego

2. Po przygotowaniu pierwotnej wersji MPZP związanych z lokalizacją obiektów elektrowni wiatrowych, w ramach umów z ich projektantami, sporządzono prognozy skutków uchwalenia MPZP z 2010 r. i z 2014 r.⁷⁰

W opracowaniach tych m.in. oszacowano skutki uchwalania MPZP, które obejmowały wpływy z podatku od nieruchomości, dochody i wydatki związane z opłatami i odszkodowaniami (o których mowa w art. 36 ustawy o planowaniu), dochody samorządu wynikające ze sprzedaży gruntów własnych, wydatki związane z realizacją zaplanowanych inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej (w ramach zadań własnych Gminy).

W badanym okresie nie realizowano żadnej inwestycji w oparciu o uchwalone MPZP, decyzje celu publicznego i/lub decyzje o warunkach zabudowy dla inwestycji obejmujących obiekty lądowych farm wiatrowych. W związku z powyższym Gmina Biała:

- nie uzyskała żadnych efektów ekonomiczno-finansowych,
- nie wystąpiły przypadki (w związku z MPZP i ich zmianami, a także decyzjami o lokalizacji inwestycji celu publicznego lub o warunkach zabudowy), aby korzystanie z nieruchomości lub jej części (również nie objętych MPZP) w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe, bądź istotnie ograniczone,

Ponadto nie wystąpiły przypadki, aby właściele albo użytkownicy wieczystości nieruchomości żądali od Gminy odszkodowań, wykupienia nieruchomości lub jej części.

Nie wystąpiły także przypadki zbycia przez właścicieli lub użytkowników wieczystych nieruchomości w związku z uchwaleniem MPZP albo ich zmianami, których wartość

⁷⁰ Autorami opracowań (prognoz skutków finansowych) byli uprawnieni rzeczoznawcy majątkowi współpracujących z osobami uprawnionymi w planowaniu przestrzennym.

uległa obniżeniu i nie skorzystali wcześniej z uprawnień do odszkodowania i żądań od Gminy odszkodowania równego obniżeniu wartości nieruchomości.

(dowód: akta kontroli str. 91-132, 217-218, 457-471, 1032-1033, 1050, 1061-1072)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu.

Opole, dnia 03 sierpnia 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu

Kontroler
Marek Dudek
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis